

CUPRINS

NOROCUL ȘI MINTEA	4
BABA GRIJA.....	14
LUPUL CU CAP DE FIER.....	24
POVESTEA LUI PAHON	45
STAN BOLOVAN.....	63
RÂNDUNEAUA	73
DOFTORUL TODERAȘ	80

BABA GRIJA

De mult, tare de mult, în vremile vechi, trăia o babă, căreia oamenii îi ziceau Baba Grija. Uitată de toată lumea, trăia singură, singurică, cum putea de azi până mâine, într-un bordei părăginit din marginea unui sat. De săracă, nici vorbă nu-i, era săracă lipită Baba Grija, căci nu avea pe lume nimic altceva decât bordeiul ei pe care, de vechi ce era, crescuseră iarba și buruienile de un cot, iar dinaintea bordeiului era un păr mare și frumos, care îl acoperea cu crengile lui cele lungi și stufoase.

Aceasta era toată bogăția ei și sufletul, în oase; mai mult ca peri în palmă. Și era bătrână Baba Grija, bătrână de de-abia se mai putea târi prin sat după milă.

Oamenii din sat așa o pomeniră, bătrână și gheboasă cum era, și nici cei mai bătrâni nu-și aduceau aminte să o fi văzut mai tânără în vreo vreme.

De lucru nu-și făcea baba cu pui de om, ba de multe ori oamenii credeau că o fi chiar murit, de nu o mai văd pe la casele lor.

Numai din timp în timp, când isprăvea cu de toate de ale mâncării, își lua baba coșarca pe umăr și pleca către sat. Oamenii, cu toate grijile și necazurile ce aveau, nu o depărtau de la ușile lor, ci o miluiau care cu ce avea și putea, căci le era milă și lor de sărmana babă, știind că n-are pe nimeni, cine s-o ajute.

Cu bucăturile adunate, baba o ducea multă vreme, în care timp sta tot închisă în bordeiul ei.

Oamenii, cum zic, o vedeau bucuos pe la casele lor, măcar că lipsa era mare și pe la ei, dar de la o vreme au început a se schimba lucrurile. Ei au simțit toți pe unde cam umbla baba după milă, că nu e lucru curat de când Baba Grija le-a călcat pragul. Griji peste griji, necazuri și supărări se năpăstuiau cu droaia, ca din senin, pe capul lor. Voie bună, viață liniștită, ticnită, nu mai aveau de la un timp încoace. Ba încă supărare mare le era și aceea, că nu puteau să-și dea seama cum și de unde le vin lor atâtea griji și supărări? Ce să fie? De unde să fie? De la o vreme, au început numai a se descărca toți pe Baba Grija, zicând că numai ea este pricina, ea este fiara rea, zgripturoaica și vrăjitoarea bătrână, de le vin atâtea griji pe cap.

Și-a fost destul atâta, ca să iasă unul cu vorba aceasta prin sat, ca mai în urmă toți ceilalți să se ia după el, și să zică ca el.

Numaidecât s-au înțeles cu toții și au făcut o hotărâre între ei, că pe Baba Grija mai mult să nu o primească niciunul la casa sa.

Și așa au și făcut!

Sărmana babă, cum s-a văzut așa netam-nesam izgonită de pe la ușile oamenilor, nici n-a intrat mai mult în sat, ci sta cât era ziulica de mare dinaintea bordeiului, uitându-se la părul ei cel frumos, care era plin de flori, de parcă ninsese pe el. De necazuri și supărări, de una, de alta, slăbise baba de tot, de numai pielea mai rămăsese pe ea.

Obrazul îi era încrețit și zbârcit ca o rochie, ochii afundați în cap, spinarea strâmbă ca o bucă, iar degetele lungi îi rămăseseră ca niște crengi uscate.

De făcut nu mai avea ce să facă pe lume nimica, numai să-și aștepte moartea. Aceasta ar fi dorit-o și ea, biata, din toată inima, dacă o supărare mare nu ar fi oprit-o ca să mai trăiască încă. Supărarea aceasta mare care o rodea pe ea la inimă, de multă vreme, era că de pe părul cel frumos ce-l avea înaintea bordeiului, ea nu se învrednicise încă niciodată să guste măcar o singură pară. Ea îl semănase cu mâna ei, ea îl îngrijise și-l apăraseră de toate vătămarile ca pe ochii din cap, până ce crescu mare, și tot ea să nu-i poată lua acum folosul, ca să se bucure și ea după osteneala de atâția ani.

Aceasta era supărarea cea mare ce a avut-o ea în toată viața ei.

Când perele erau roșii și frumoase de-ți râdeau ochii când te uitai la ele, când erau aproape coapte și Baba Grija aștepta din inimă ziua în care să le culeagă, vedeai

deodată în gând perele ei cele frumoase, pe care tocmai stătea gata să se ducă să le culeagă și nu se putu opri de a nu zice tânguindu-se către moarte:

– Bine, văd acum că toată jalea și tot plânsul meu nu-ți pot înmuia inima, ca să mă mai lași să trăiesc cât de puțin, dar măcar atâta fie-ți milă de mine și-mi rupe din părul de dinaintea bordeiului meu câteva pere și dă-mi-le să le gust – apoi du-mă cu Dumnezeu.

Moartea, măcar că ea nu știe ce este mila și nu ascultă de rugăciunea nimănui, de Baba Grija și de vaietele ei i s-a făcut milă, și punând-o jos din brațe, se întoarse sprintenă, se urcă în păr, rupse vreo două-trei pere, care i i-au venit înaintea și iute dădu să coboare. Dar ce să vezi? Minune!

Crengile părului parcă cineva le dăduse putere ca la niște mâini de om, o apucară și o încurcară de toate părțile, de nu mai era cu puțință să se dea jos.

Moartea, care nu pricepea deloc ce minune poate fi aceasta, dă-ncoace, dă-ncolo, ca să poată ieși dintre ele – dar pace bună!... Nu mai era chip de a scăpa dintre crengi. Biata Baba Grija, care de frica cea mare își uitase cu totul de puterea cea mare care era dată părului ei, cum auzi pe moarte strigând și văitându-se în păr, sări în sus de bucurie, măcar că era pe jumătate moartă.

Ea își aduse aminte de toate, și știu că din păr nu se va putea da jos moartea cât va fi lumea, dacă nu va porunci ea crengilor ca să o lase. Dar moartea începu a